

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

21. januar 2010

Høringssvar til lovforslag om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge og til lovforslag om skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge

TABUKA, Landsforening for nuværende og tidligere anbragte, takker for muligheden for at afgive høringssvar til de to lovforslag om styrkelse af indsatsen og om skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge. Vi vil svare samlet på de to forslag.

Lovforslag om skærpelse af reaktionsmuligheder over for kriminalitetstruede børn og unge

Elektronisk fodlænke

TABUKA er sikker på, at de unge vil opleve elektronisk fodlænke som en straf. I forslaget omtales det som et pædagogisk værktøj, men de unge og deres omgivelser vil ikke se det sådan. Forslaget har ingen overvejelser om, hvordan de unge vil opfatte det, og hvilke konsekvenser, det vil få for det pædagogiske arbejde med dem. Vi er sikre på, at det vil skabe flere konflikter, og det kan ødelægge dialogen med de unge og de relationer, der er helt afgørende for, at de kan udvikle sig positivt. Forsøg på at presse unge i fodlænke vil i nogle tilfælde være direkte skadeligt for arbejdet med dem. Og når forslaget er udformet, så det er frivilligt at bruge lænken, så vil kun yderst få bruge den, og dem kunne man uden tvivl få et samarbejde med på en anden måde.

Ordningen kan føre til nogle rigtig dårlige forløb. Hvis den unge har fodlænke og forlader hjemmet, når han ikke må, så kan han bringes hjem igen, eventuelt af politiet. Men hvad så, hvis han går igen? Og igen? Og igen? Kommunen kan ikke stoppe det, og der er ingen sanktion. Det kan føre til en god leg med kommunen og politiet! Det kan gøre hele systemet til grin i de unges øjne og bevise for dem, at de voksnes projekter er hovedløse.

Overfor udsatte unge skal der arbejdes med dialog, motivation og relationer. Det er indiskutabelt. Der skal voksne til, som vil de unge og kan lide dem, som kan levere noget fornuftigt til dem, og som er tæt på de unge i længere forløb. Uanset om de unge er hjemme eller anbragt. Lænkeordningen vil ikke fremme sådan en positiv udvikling. Den kan i stedet skabe konflikter og modvilje – eller gør de voksne til grin.

Politiets bistand

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Forslaget åbner for, at politiet kan hente en ung, der bryder et ungepålæg om at være hjemme (stuearrest). Det er TABUKA klart imod. Indsatsen over for udsatte børn og unge skal ikke gennemtvinges af politiet. Og som nævnt er ordningen udformet, så den i værste fald kan lære de unge, at de ikke skal respektere politiet. Det skal efter forslaget kun medvirke i "enkeltstående afhentning og aflevering", og forslaget er derfor "primært tiltænkt en præventiv funktion". Det falder helt til jorden, hvis de unge overtræder pålægget igen, og politiet så ikke kommer mere, fordi det skal kun komme "enkeltstående" gange. Det er nærmest en opfordring til at bryde pålægget, alene for at vise, at man er stærkere end politiet. Man risikerer at opdrage de unge til at spille op mod kommunen og politiet. Det er næsten en opfordring, og den er afgjort skadeligt for de unge.

Lempelse af adgang til anbringelse på sikrede institutioner

TABUKA er meget bekymret for, at det fremover blot skal være 'påkrævet' og ikke som nu 'absolut påkrævet', før kommunen kan anbringe et barn eller ung på en sikret institution. Ændringen åbner for, at mange børn og unge kan anbringes sådan. I bemærkningerne nævnes, at det "f.eks. kan være børn og unge, der gentagne gange er stukket af fra åbne afdelinger, og hvor det derfor er vanskeligt at fastholde dem i et socialpædagogisk behandlingsprogram". De unge behøver altså ikke at være farlige eller kriminelle, man skal bare påstå, at det er nødvendigt at "fastholde" dem i et pædagogisk forløb.

Det er særlig kritisk, fordi forslaget ikke angiver nogen tidsbegrænsning. Der står blot, at kommunen afgør, hvor længe anbringelsen skal vare. Måneder eller år, og den kan sikkert forlænges, hvis kommunen vurderer, at det er nødvendigt. Vi kan altså få langvarig, tidsubestemt indespærring af børn og unge, besluttet administrativt. Det er meget kritisk.

Vi er sikre på, at det ikke er godt for disse børn og unge at blive anbragt på lukkede institutioner. Indespærringen er i sig selv skadelig, og samværet med de andre unge, som er på institutionerne, fordi de har begået så alvorlig kriminalitet, at de kan varetægtsfængsles, er det endnu mere. Derfor vender vi os mod denne ændring.

I forslaget er der ingen argumenter for, at den slags anbringelser vil have positiv effekt. Forslaget bygger på en forestilling om, at fastholdelse hjælper, og at man kun kan fastholde børnene og de unge på lukkede institutioner. Men vi ved, at fastholdelse ikke handler om at låse døre og holde de unge fast fysisk, men om at tale med dem, bygge relationer til dem og give dem et anbringelsessted, der faktisk imødekommer deres behov.

Lovforslag om styrkelse af indsatsen over for kriminalitetstruede børn og unge - kommentarer og pointer til hørings svar

Delvist lukkede døgninstitutioner:

Forslaget om at opfinde delvist lukkede døgninstitutioner er på linje med forslaget om at udvide anvendelsen af sikrede (helt lukkede) institutioner. Igen ønskes der mulighed for at "fastholde børn og unge" i et pædagogisk forløb. Heller ikke her er der nogen sandsynliggørelse for, at det vil have positiv effekt. Institutionerne skal bruges til børn, hvor "der er risiko for, at deres sundhed eller udvikling lider alvorlig skade". Mange forskellige grupper nævnes: kriminelle, unge med "andre adfærds- eller tilpasningsproblemer", unge med "misbrugsproblemer", unge, der tidligere "har rømmet" fra anbringelsessteder og unge, der "tidligere har skadet sig selv". TABUKA mener, at det er uklare afgrænsninger. De omfat-

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

ter også misbrugende og selvskadende unge, som ingen tidligere har tænkt på at placere i lukkede institutioner. TABUKA frygter, at der gradvist vil komme mange unge i de delvist lukkede institutioner.

Længden af anbringelsen er ikke begrænset i forslaget, så man kan forestille sig langvarige anbringelser.

Lovforslaget er uklart, når det taler om "fastholdelse" og "tilbageholdelse" på institutionerne. Der er både tale om aflåsning i perioder og om fysisk fastholdelse, men det er uklart, hvad der menes med fysisk fastholdelse, i hvilke situationer det kan ske, og hvor længe det må vare. Omfanget af aflåsning er heller ikke beskrevet. TABUKA må kritisere, at der tænkes så meget i fysisk fastholdelse, det er et meget alvorligt pædagogisk og retssikkerhedsmæssigt skrårplan. Og vi mener, at så principielle forhold skal beskrives meget tydeligt, da der ellers er risiko for vilkårligheder om et så vigtigt forhold.

Tilbageholdelse i op til 14 dage

Muligheden for at tilbageholde i op til 14 dage på døgninstitutioner og opholdssteder begrundes også med behovet for at fastholde unge i et forløb. Også her er målgruppen og kriterierne løse, så tilbageholdelsen kan omfatte mange børn og unge. Vi er bange for, at det bliver standard snarere end en undtagelse. Med denne ændring er alle former for institutioner og opholdssteder blevet drejet i retning af låste døre og indespærring i større eller mindre grad.

TABUKA er slet ikke enig i, at aflåsning og fastholdelse er måden at arbejde med de mest udsatte unge. Det kan tværtimod være skadeligt, fordi det kan få dem til at reagere mod anbringelsen og mod den pædagogiske og sociale indsats, som de har brug for. I stedet skal man sætte ind med samtale, motivation, relationer til sikre og gode voksne og så mandsopdækning og tæt voksenstyring på institutionerne i de faser, hvor det er nødvendigt. Vi ved, at det kan lade sig gøre, og må derfor vende os mod alle de udvidelser af lukkede og delvis lukkede institutioner, som de to lovforslag indeholder.

Rum og personundersøgelser

Almindelige døgninstitutioner og opholdssteder får hjemmel til at lave rum- og personundersøgelser af børnene, som de sikrede institutioner har kunnet hidtil. Begrundelsen er ordensbestemmelser og sikkerhedshensyn. TABUKA er ikke enig i ændringen og finder begrundelsen meget tynd. Vi mener især ikke, at personundersøgelser skal ind i normale institutioner. Det er ydmygende og grænseoverskridende for børnene, og det kan let ødelægge relationerne mellem voksne og børn, hvis man fremturer med personundersøgelser.

Udslusningsordning for unge, der har været i fængsel eller varetægt

Vi er helt enige i, at unge, der har været i fængsel eller varetægt skal have en udslusningsordning. De har brug for det. Vi bliver dog i tvivl, om udslusningen bliver tilstrækkelig, når kommunerne kun er forpligtet til at levere noget, der som minimum skal "have et omfang svarende til en kontaktperson".

Brev og telefonkontrol på opholdsstederne

TABUKA er imod brev- og telefonkontrol på opholdssteder lige som på døgninstitutioner. Det er ikke vejen at gøre anbringelsesstederne mere kontrollerende og institutionsprægede. Vi ved, at det kan føre til noget, børnene oplever som overgreb, og det gavner ikke relationerne mellem børnene og de voksne. Det kan faktisk ødelægge dem.

TABUKA

Landsforeningen for
nuværende og tidligere anbragte

Screening af alle unge på sikrede institutioner

Kommunen skal fremover sikre, at unge på sikrede institutioner bliver screenet for at afdække psykiatriske problemer. TABUKA mener, at unge bør få afklaret, om de har problemstillinger, der kræver særlig hjælp. Det gælder ikke mindst unge på de sikrede institutioner. De kan som varetægtsfængslede stå over for langvarige og indgribende forløb, som en screening kan gøre bedre og mere præcise. Men det er vigtigt, at screeningen er et tilbud, og ikke en påtvungen undersøgelse. Ellers kan de unge opleve det som overgreb og ikke en mulighed for at afklare den rigtige hjælp. Lovforslaget skriver både, at kommunen skal sikre det, og at det er et tilbud, så det er uklart om, hvordan det bliver. Vi mener, at der er stærke argumenter for, at man giver det som et (godt!) tilbud til de unge på de sikrede institutioner.

Med venlig hilsen

Bente Nielsen

Formand for TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte